

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№1

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, yanvar.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukurimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikrarov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirathbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

INSON KAPITALINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	52
Dilnoza Ruziqulova Xoliqovna	
MAHALLIY BUDJET DAROMADLAR BAZASINI BAHOLASH SAMARADORLIGINI TAKOMILLASHTIRISH.....	56
Isoqov Zafarjon Zokirjonovich	
INNOVATSION IQTISODIYOTDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XALQARO TAJRIBA	60
Maksumova Umidaxon Sadikjonovna	
ОЛИГОПОЛИЯ И ТЕОРИЯ ИГР	64
Камилова Наргиза Абдукаххоровна, Наимов Самандар Раджабович	
ЦИФРОВЫЕ ИНВЕСТИЦИИ НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ТРАНСПОРТЕ: НОВАЯ ЭРА ЭФФЕКТИВНОСТИ	67
Каракулов Фарход Зайпудинович	
MEVA-SABZAVOTCHILIK MAHSULOTLARINING EKSPORT SALOHİYATINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINING INNOVATSION YECHIMLARI	72
Ergashev Jamshid Axmadaliyevich	
MOLIYAVIY AKTIVLARNING IQTISODIY MOHIYATI VA TIJORAT BANKLARIDA ULARNING SIFAT MEZONLARINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	77
Iskandarova Munisa Hasan qizi	
MOLIYAVIY RISKLARNI BOSHQARISHDA SUN'IY INTELLEKTNI QO'LLASH IMKONIYATLARI	82
Xojiyev Jaxongir Dushabayevich, To'xtayev Kamol Po'latovich	
MARKETING VA BOZOR IQTISODIYOTI SHAROITIDA TAYYOR KIIYIMLARNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	87
Bababekova Gulchexra Baxtiyarovna	
NAMANGAN VILOYATI QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA MODERNIZATSIYA JARAYONLARIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARNING IQTISODIY AHAMIYATI	93
Odilova Malika Abdushukur qizi	
TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	98
Toshtemirov Xojjakbar Qahramon o'g'li	
ТУРИЗМ КАК ФАКТОР УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ	103
Артикова Шохида Ильясовна	
MINTAQALARDA OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARI INNOVATSION SALOHİYATINI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	107
Dadamirzayev Muzaffar Xabibullayevich	
THEORETICAL ASPECTS OF SERVICES IN THE CONTEXT OF UZBEKISTAN'S ECONOMIC TRANSFORMATION	114
Umidjon Normurodov, Qodirov Yusufbek Suyunbek ugli	
РАЗВИТИЕ ПРЕДПРИЯТИЙ ОБУВНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ МАРКЕТИНГОВЫХ ИННОВАЦИЙ	120
Расулов Нозимжон Набиджонович	
QISHLOQ XO'JALIGI SOHASIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING JORIY QILINISHI VA UNI OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDAGI AHAMIYATI.....	125
Saburov Jumanazar Saliyevich	
KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI VA ICHKI BOZORNI KENGAYTIRISH IMKONIYATLARI	129
Mayliyeva Sadoqat Safayozovna	
ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ ТРАНСПОРТНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В УСТОЙЧИВОМ РАЗВИТИИ УЗБЕКИСТАНА.....	134
Убайдуллаев Худоёр Бахтиёр угли	

MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARI SALOHIYATIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI	141
Xayitov Rustam Burxonovich	
BARQAROR MOLIYALASHTIRISH KONSEPSIYASIGA MUVOFIQ "YASHIL" INVESTITSIYALARNI RIVOJLANTIRISH.....	146
Abduraxmonov Alimardon Sodiq o'g'li	
BANK XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETINGDAN FOYDALANISH.....	151
Dushamov Maxmudjon Maksudbekovich	
HUDUDLARDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI	159
Ibodova Dilsora Ibodovna	
INVESTITION PORTFELLARNI SHAKLLANTIRISH, BAHOLASH VA BOSHQARISH.....	165
Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Abdullaeva Shohista	
KICHIK XIZMATLAR FAOLIYATINI RASMIYLASHTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGI KO'RSATKICHLARINI OSHIRISH.....	170
Xalimbetov Farxad Bagibekovich	
MONOPOLIYAGA QARSHI BOSHQARUV TIZIMINI RIVOJLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBA VA MILLIY YONDASHUVLAR.....	173
Akbarov Jasur Ikromjon o'g'li	
СТАТИСТИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ДИНАМИКИ И СЕЗОННОСТИ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	179
Салиходжаева Умида Абдуакбар кизи	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI TALABNI PROGNOZLASHNING CHAKANA MARKETING INNOVATSIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDAGI ROLI	186
Ostonaqulova Gulsaraxon Muhammadyoqub qizi	
TEMIR YO'L YO'LOVCHI TASHISH KORXONALARI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH MODELLARI	200
Eshboyev Ulug'bek Farxodovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY HISOBOT VA AUDIT METOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH	205
Zufarova Zilola Raxim qizi	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN RISKLARNI BOSHQARISH MEXANIZMIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLARNING EKONOMETRIK TAHLILLARI	216
Rahmonqulov Temirbek Eshmamatovich	
MULKIY SOLIQLARNING MAHALLIY BUDJET DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDAGI TA'SIRINI BAHOLASH.....	222
Aliyarov Olim Abdug'aparovich	
AVTOMOBIL SANOATIDA MAHSULOT BILAN BOG'LIQ XIZMATLAR TASNIFI	231
Saidov Dilshodbek Razzakovich	
UY-JOY FONDINI SAMARALI TASHKIL QILISH VA TAKOMILLASHTIRISHNING XORIJIY TAJIRIBALARI.....	236
Otajonov Tohirjon Xo'janazar o'g'li	
TURIZMNI IQTISODIYOTDA TO'G'RIDAN TO'G'RI TA'SIRINI STATISTIK TADQIQOTI.....	241
Jumanova Zilola Tuychiyevna	
RIVOJLANGAN DAVLATLAR BANK EKOTIZIMLARI VA O'ZBEKISTON BANK EKOTIZIMLARINING RIVOJLANISHI VA QIYOSIY TAHLILI	248
X.R. Aliyev	
O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM TIZIMI UCHUN DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA BOSHQARUV METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	254
Abdullayev Javohir Abdumalik o'g'li	
OROL BO'YI MINTAQASIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI INNOVATSION BOSHQARISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	259
Umarova Xusnora Dilmurod qizi	

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ISHCHI KUCHIDAN SAMARALI FOYDALANISH ISTIQBOLLARI	264
Xolmurotov Salimbek Eshbekovich	
INNOVATSION KLASTERLARNI TASHKIL ETISH VA RIVOJLANTIRISHNING MOLIYAVIY MEXANIZMI	269
Quliyev Begimqul Melikovich	
ВОПРОСЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ	276
Ахмедов Самандар Сайфуллоевич	
АГРОЭКОТУРИЗМ КАК НАПРАВЛЕНИЕ ДИВЕРСИФИКАЦИИ ЭКОНОМИКИ СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ УЗБЕКИСТАНА	281
Хайдаров Ойбек Зоирович	
THE IMPACT OF DIGITALIZATION ON SERVICE QUALITY AND CUSTOMER SATISFACTION IN THE HOUSEHOLD SERVICE SECTOR: EMPIRICAL EVIDENCE FROM SAMARKAND REGION	287
Pardayev Sherzod Xolmurodovich, Yuldosheva Zulfizar Sayfullayevna	
DEVELOPMENT OF INTERACTIVE MODELING METHODS FOR THE SYNTHESIS OF INTELLIGENT CONTROL SYSTEMS FOR TECHNICAL OBJECTS IN THE DIGITAL ECONOMY	293
Mamutova Aygul Kalmurzaevna	
TIJORAT BANKLARIDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISHDA RISKLARNI BOSHQARISH MASALALARI	298
Abdurazakova Nasiba Sultanovna	
YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGI TRANSFORMATSIYASI VA UNING MOLIYAVIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI	303
Tashmuxeimova Yayra Atxamovna	
ZAMONAVIY AXBOROT TIZIMLARI ORQALI SOLIQ QARZDORLIGINI UNDIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA TAHLIL	308
Maxmadustov Jalol Maxmadustovich	
TA'LIM MIGRATSIIYASI VA INTEGRATSIIYA KO'RSATKICHLARINI STATISTIK TAHLILI: YEVROPA ITTIFOQI (SIRIUS) TAJRIBASI VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	314
Abdullayeva Gulhayot Shuhratovna	
HUDUDIIY SANOAT KORXONALARI FAOLIYATINI KO'P OMILLI STATISTIK TAHLIL ETISHDAGI ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR VA ULARDAN FOYDALANISH YO'LLARI	319
Tag'oyev Feruz Yorqulovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ORQALI HUDUDIIY INVESTITSIIYA MUHITINI TAKOMILLASHTIRISH: QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA TAHLIL VA TAVSIYALAR	326
Egamberdiev Abbasxon Sherali o'g'li	
KICHIK BIZNESDA INNOVATSION FAOLIYATNI TASHKIL ETISH VA RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	331
Nurullayev Baxrom Botirovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TAJRIBASIDAN FOYDALANISH	337
Ne'matova Mavsuma	
ZAMONAVIY IQTISODIYOTDA ISLOMIY MOLIYA VA NOBANK KREDIT TASHKILOTLARIDA STRATEGIK BOSHQARUVNING NAZARIY ASOSLARI	341
Galatov Abbas Alibekovich, Xalilov Nurullo Xamidillayevich	
IQTISODIIY FAOLLIKNI OSHIRISHGA QARATILGAN DAVLAT FISKAL SIYOSATI HOLATI TAHLILI	346
Xudayberginova Nigora Turgunbayevna	
MEHNATGA HAQ TO'LASHTIRISH MOHIYATI VA ULARNI HISOBGA OLIISHNING ASOSIY VAZIFALARI	356
Anvar Raximov Maxmarasulovich	
"CRADLE TO CRADLE" VA "CRADLE TO GRAVE" KONSEPSIYALARINING UMUMIY VA XUSUSIY JIHATLARI	360
Sodikov Zokir Rustamovich	
MINTAQADA PARRANDACHILIK SANOATINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI	366
Qarshiyev Obidjon Egamberdiyevich	

AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYALARI VA MINTAQA IQTISODIYOTIGA TA'SIRI: KEYNESIAN YONDASHUV NUQTAI NAZARIDAN.....	370
Shermatov G'ofurjon G'ulamovich	
QURILISH KORXONALARIDA INQIROZGA QARSHI BOSHQARUVNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI (ROSSIYA TAJRIBASI)	377
O'rinboyev Doniyorjon Baxtiyorjon o'g'li	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA YASHIL XIZMATLAR SEKTORINING TRANSFORMATSIYASI.....	385
Aliqulova Laylo Ziyadin qizi	
VIRTUAL TA'LIM MUHITI ORQALI TALABALARNING MULOQOT KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH OMILLARI.....	390
Bozorova Muazzam Hamid qizi, Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA TRANSPORT INFRATUZILMASINI TAKOMILLASHTIRISH KO'RSATKICHLARINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH VA PROGNOZLASHTIRISH	395
Qo'ziboyev Umarbek Ulug'bekovich	
ОЦЕНКА СТОИМОСТИ И РИСКОВ ПРЯМЫХ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ (FDI)	400
Бахтиярова Дильноза Мадминджановна	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOQLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA MONOPOLIYAGA QARSHI NAZORATNING AHAMIYATI.....	407
Bekbutayev Nodirjon Fayzullayevich	

XIZMAT KO'RSATISH TARMOQLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA MONOPOLIYAGA QARSHI NAZORATNING AHAMIYATI

Bekbutayev Nodirjon Fayzullayevich

Urganch davlat universiteti mustaqil tadqiqotchisi

E-mail: toshevnurbek497@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada globallashuv va raqamli iqtisodiyot sharoitida xizmat ko'rsatish tarmoqlarida kechayotgan raqamli transformatsiya jarayonlari hamda ularning monopoliyaga qarshi nazorat bilan o'zaro bog'liqligi ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Raqamli texnologiyalar, platformaviy biznes modellari, Big Data va sun'iy intellektning keng joriy etilishi natijasida xizmatlar bozori sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarilayotgani asoslab beriladi. Shu bilan birga, bozor konsentratsiyasining kuchayishi, raqamli monopoliyalarning shakllanishi va algoritmik ustunlikning yuzaga kelishi kabi xavflar aniqlanib, ularning raqobat muhitiga ta'siri baholanadi.

Kalit so'zlar: xizmat ko'rsatish tarmoqlari, raqamli transformatsiya, raqamli iqtisodiyot, platformaviy biznes modellari, raqamli monopoliyalar, monopoliyaga qarshi nazorat, raqobat muhiti, antimonopol siyosat, sun'iy intellekt, Big Data.

Abstract. This article provides a scientific analysis of digital transformation processes occurring in the service sector under the conditions of globalization and the digital economy, as well as their interrelation with antimonopoly regulation. It substantiates that the widespread adoption of digital technologies, platform-based business models, Big Data, and artificial intelligence elevates the services market to a qualitatively new stage of development. At the same time, the study identifies risks related to increasing market concentration, the emergence of digital monopolies, and algorithmic dominance, and assesses their impact on the competitive environment.

Key words: service sector, digital transformation, digital economy, platform-based business models, digital monopolies, antimonopoly regulation, competitive environment, antitrust policy, artificial intelligence, Big Data.

Аннотация. В статье с научной точки зрения анализируются процессы цифровой трансформации, происходящие в сфере услуг в условиях глобализации и цифровой экономики, а также их взаимосвязь с антимонопольным контролем. Обосновывается, что широкое внедрение цифровых технологий, платформенных бизнес-моделей, Big Data и искусственного интеллекта выводит рынок услуг на качественно новый уровень развития. Вместе с тем выявляются риски усиления рыночной концентрации, формирования цифровых монополий и возникновения алгоритмического превосходства, а также оценивается их влияние на конкурентную среду.

Ключевые слова: сфера услуг, цифровая трансформация, цифровая экономика, платформенные бизнес-модели, цифровые монополии, антимонопольный контроль, конкурентная среда, антимонопольная политика, искусственный интеллект, Big Data.

KIRISH

Hozirgi globallashuv va raqamli iqtisodiyot sharoitida xizmat ko'rsatish tarmoqlari milliy iqtisodiyotning eng tez rivojlanayotgan va strategik ahamiyatga ega bo'lgan sohalaridan biriga aylanmoqda. Raqamli texnologiyalarning jadal joriy etilishi natijasida xizmatlarni ko'rsatish, taqsimlash va iste'mol qilish mexanizmlari tubdan o'zgarib, xizmatlar bozori yangi sifat bosqichiga ko'tarilmoqda. Mazkur jarayon, bir tomondan, xizmatlar samaradorligi, sifati va ochiqligini oshirsa, ikkinchi tomondan, bozor konsentratsiyasining kuchayishi, platformaviy ustunlik va raqamli monopoliyalarning shakllanishi kabi yangi iqtisodiy xavflarni yuzaga keltirmoqda.

Xizmat ko'rsatish tarmoqlarida raqamli transformatsiya jarayonlari, ayniqsa, platformaviy biznes modellari, algoritmik boshqaruv, Big Data hamda sun'iy intellekt texnologiyalarining keng qo'llanilishi bilan tavsiflanadi. Bunday sharoitda raqobat muhitini ta'minlash va iste'molchilar manfaatlarini himoya qilish masalalari an'anaviy

monopoliyaga qarshi nazorat mexanizmlaridan tashqari, raqamli muhitga moslashtirilgan yangi regulativ yondashuvlarni talab etadi.

Xizmat ko'rsatish tarmoqlari tezkor o'zgarishlarga duch kelmoqda. Raqamli texnologiyalarning joriy etilishi natijasida yangi xizmat turlari, masofaviy xizmat ko'rsatish shakllari va onlayn platformalar paydo bo'lmoqda. Bunday sharoitda monopoliyaga qarshi nazoratning dolzarbligi raqamli bozorlarning yuqori konsentratsiyalashuvi va "raqamli monopoliyalar" shakllanishi xavfi bilan izohlanadi. Shu bilan birga, raqamli transformatsiya jarayonlarining yetarli darajada tartibga solinmasligi bozor muvozanatining buzilishiga olib kelishi mumkin.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Yu Xie va Desheng Wu (2021) raqobat siyosatining korxonalar raqamlashtirilishiga (digital commitment) hamda innovatsion faoliyatiga ta'sirini Xitoy tajribasi asosida tahlil qilgan [1]. Mualliflar Xitoyning Antimonopol Qonuni (Anti-Monopoly Law – AML) qo'llanilishi natijasida korxonalarning raqamli majburiyatlari va innovatsion salohiyati qanday o'zgarishini empirik usullar asosida o'rgangan. Tadqiqotda doimiy tajriba (difference-in-differences) modeli asosida AML qoidalarining raqamli strategiyalarga ijobiy va salbiy ta'siri aniqlanib, raqamli transformatsiya va monopoliyaga qarshi siyosat o'rtasidagi dinamik bog'liqlik ochib berilgan [1].

Margarida Matos Rosa (2020) raqamli bozorlar sharoitida antitrust huquqini qo'llash masalalarini tadqiq etib, monopoliyaga qarshi choralar, raqamli xizmatlar bozorining kontestabiliti va regulator amaliyotiga alohida e'tibor qaratgan [2]. Muallif raqamli platformalar faoliyatini baholashda an'anaviy raqobat mezonlari yetarli emasligini asoslab, moslashuvchan regulator yondashuvlar zarurligini ta'kidlaydi.

Justus Haucap (2019) raqobat va antitrust siyosatini raqamli iqtisodiyot kontekstida o'rganib, yirik raqamli platformalar, tarmoqli effektlar va monopoliyaviy ustunlik masalalariga bag'ishlangan nazariy hamda empirik tadqiqotlar olib borgan [3]. Uning ishlari xizmatlar bozorida raqamli regulatsiya mexanizmlarini takomillashtirish uchun muhim metodologik asos bo'lib xizmat qiladi.

David S. Evans, Catherine Tucker va Allan Fels (2021) raqamli davrda antitrust siyosatining evolyutsiyasini tahlil qilib, raqamli platformalar, ma'lumotlar effektlari (data effects) va algoritmik narx belgilash sharoitida raqobat siyosatining yangi yo'nalishlarini asoslab bergan [4]. Mualliflar tomonidan taklif etilgan yondashuvlar raqamli xizmatlar bozori uchun zamonaviy raqobat qonunchiligi va regulatsiya asoslarini shakllantirishga xizmat qiladi.

Ania Thiemann va Pedro Gonzaga (2022) Big Data'ning raqamli iqtisodiyot sharoitida raqobat siyosatiga ta'sirini tahlil qilib, ma'lumotlar konsentratsiyasi monopoliyaviy xavflarni kuchaytirishi mumkinligini ko'rsatgan [5]. Tadqiqot natijalari raqamli transformatsiya jarayonida ma'lumotlar ustidan nazorat va antimonopol siyosat o'rtasidagi muvozanatni ta'minlash zarurligini ilmiy jihatdan asoslaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda xizmat ko'rsatish tarmoqlarida raqamli transformatsiya jarayonlari va monopoliyaga qarshi nazorat mexanizmlarining o'zaro bog'liqligini tahlil qilishda kompleks ilmiy-uslubiy yondashuvlardan foydalanildi. Tadqiqot metodologiyasi tizimli va institutsional yondashuvlarga asoslanib, xizmatlar bozorida raqamli texnologiyalar ta'sirida yuzaga kelayotgan iqtisodiy munosabatlarni chuqur o'rganishga qaratildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Hozirgi vaqtda MDH hududidagi olimlar raqamli transformatsiya va monopoliyaga qarshi nazorat masalalarini ko'plab yirik jurnallarda tahlil qilmoqdalar, biroq ayrim maqolalar to'liq ochiq nashr sifatida mavjud emas (ba'zan konferensiya materiallari yoki noma'lum nashrlar shaklida chop etilgan). Yuqoridagi misollar Rossiya va O'zbekiston sharoitidan olingan asosiy tadqiqotlar bo'lib, ular raqamli xizmatlar bozori, raqamli monopoliyalarning evolyutsiyasi hamda raqobat qonunchiligini yangilash yo'nalishlarini qamrab oladi.

Abdurasul o'g'li M. I. tomonidan O'zbekistonda raqamli transformatsiyaning davlat boshqaruvi tizimiga ta'siri, uning imkoniyatlari va mavjud muammolari chuqur tahlil qilingan. Tadqiqot raqamli xizmatlar va ularni joriy etish sharoitlarini qamrab olib, raqamli texnologiyalarning davlatni samarali boshqarishdagi o'rni va ahamiyatini yoritib beradi. Shu bilan birga, xizmatlar sohasida raqamli transformatsiyaning ijtimoiy va iqtisodiy natijalari ham baholangan.

Djalilova D. tomonidan raqamli platformalarni tartibga solish va raqobat siyosati bo'yicha xalqaro me'yorlar tahlil qilinib, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi "O'zbekiston — 2030" strategiyasi to'g'risida"gi PF-158-sonli¹ Farmoni doirasida raqamli platformalarni tartibga solish tizimini modernizatsiya qilish

1 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi "O'zbekiston — 2030" strategiyasi to'g'risida"gi PF-158-sonli Farmoni: <https://lex.uz/docs/-6600413>

bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan. Ushbu tadqiqot monopoliyaga qarshi tartibga solish mexanizmlarini raqamli kontekstda ko'rib chiqishi bilan ahamiyatlidir.

Karimova D. K. O'zbekiston sharoitida raqobat muhitini shakllantirish va monopoliyaga qarshi kurashish yo'llarini tahlil qilib, davlat siyosati, raqobat qonunchiligi va amaliyotiga alohida e'tibor qaratadi. Tadqiqot monopoliyaga qarshi boshqaruv va regulatsiya tizimini tizimli o'rganishga xizmat qiladi.

Xorijiy, MDH va O'zbekistonlik olimlar tadqiqotlarining umumlashtirilgan tahlili shuni ko'rsatadiki, xizmat ko'rsatish tarmoqlarida raqamli transformatsiya jarayonlari bozor konsentratsiyasining kuchayishi bilan birga kechmoqda va bu holat monopoliyaga qarshi nazoratning yangi, raqamli mexanizmlarini joriy etishni ilmiy jihatdan zarur etadi. Ushbu dissertatsiyada ishlab chiqilayotgan konseptual model aynan mazkur ilmiy yondashuvlarning integratsiyasiga asoslanadi.

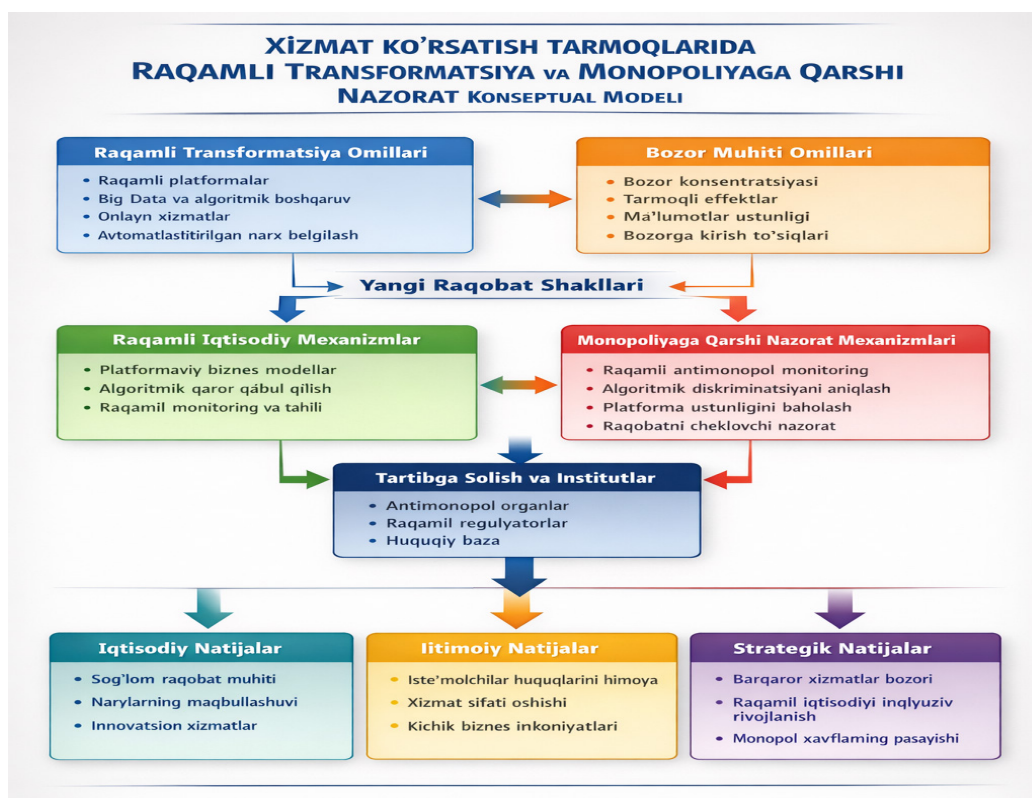
1-jadval. Xizmat ko'rsatish tarmoqlarida raqamli transformatsiya va monopoliyaga qarshi nazorat bo'yicha xorijiy, MDH va O'zbekiston yondashuvlarining taqqoslama tahlili²

Taqqoslash mezonlari	Xorijiy yondashuv	MDH yondashuvi	O'zbekiston yondashuvi
Asosiy tadqiqot obyekti	Raqamli platformalar, global xizmatlar bozori, Big Data	Milliy raqamli bozorlar, platformaviy xizmatlar	Davlat va xususiy xizmatlar sektori
Raqamli transformatsiya talqini	Platformaviy iqtisodiyot va tarmoqli effektlar asosida	Raqamli iqtisodiyotga o'tishning huquqiy-iqtisodiy jihatlar	Davlat xizmatlari va xizmatlar sektorini raqamlashtirish
Monopoliyaga qarshi nazorat yondashuvi	Algoritmik nazorat, ma'lumotlar monopoliyasi, ex-ante regulatsiya	An'anaviy antimonopol qonunchilikni raqamli muhitga moslashtirish	Institutsional va normativ mexanizmlarni takomillashtirish
Asosiy muammolar	Platforma ustunligi, Big Tech monopoliyalari	Algoritmik narx belgilash, huquqiy bo'shliqlar	Raqamli tengsizlik, institutsional salohiyat yetishmovchiligi
Metodologik yondashuv	Ekonometrik modellar, DID, platforma tahlili	Huquqiy-institutsional va normativ tahlil	Statistik, tizimli va normativ tahlil
Yetakchi olimlar	Yu Xie, Desheng Wu; David S. Evans; Justus Haucap	Irina V. Knyazeva; N. S. Pavlova; M. Kozlova	Abduvaliyev Sh.; Djalilova D.; Karimova D. K.
Ilmiy yangilik yo'nalishi	Raqamli monopoliyalarni oldindan tartibga solish	Raqamli bozorlarda huquqiy moslashuv	Milliy xizmatlar bozoriga mos antimonopol model
Amaliy natija	Global raqamli regulatsiya modellari	MDH sharoitida raqamli antitrust mexanizmlari	O'zbekiston uchun moslashtirilgan regulativ yondashuv
Cheklovlar	Rivojlanayotgan mamlakatlarga to'liq mos kelmasligi	Texnologik dinamika sustroq hisobga olinadi	Empirik ma'lumotlar bazasining cheklanganligi
Dissertatsiya uchun ahamiyati	Nazariy va metodologik poydevor	O'xshash institutlar tajribasi	Milliy modelni ishlab chiqish uchun asos

Jadvaldan ko'rinib turibdiki, xorijiy yondashuvlar asosan global miqyosdagi raqamli platformalar, transmilliy xizmatlar bozori va Big Data iqtisodiyotini tadqiq etishga qaratilgan. MDH mamlakatlari tadqiqotlarida esa e'tibor milliy raqamli bozorlar va platformaviy xizmatlarga qaratilib, davlat roli kuchliroq namoyon bo'ladi. O'zbekiston yondashuvi esa davlat va xususiy xizmatlar sektorining raqamli transformatsiyasini birgalikda ko'rib chiqishi bilan ajralib turadi, bu esa milliy iqtisodiyot tuzilmasiga mos kompleks yondashuvni aks ettiradi.

Xizmat ko'rsatish tarmoqlarida raqamli transformatsiya jarayonlari va monopoliyaga qarshi nazorat o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni tizimli va integratsiyalashgan tarzda aks ettiruvchi konseptual model ishlab chiqilgan. Modelda raqamli texnologiyalarning xizmatlar bozoriga kirib kelishi natijasida yuzaga keladigan iqtisodiy, institutsional va raqobat jarayonlari mantiqiy ketma-ketlikda tasvirlanib, xizmatlar sektorining zamonaviy rivojlanish mexanizmlarini chuqur anglash imkonini beradi.

2 Muallif tomonidan ishlab chiqilgan.

1-rasm. Xizmat ko'rsatish tarmoqlarida raqamli transformatsiya va monopoliyaga qarshi nazoratning integratsiyalashgan konseptual modeli³

1-rasmdan ko'rinib turibdiki, xizmat ko'rsatish tarmoqlarida raqamli transformatsiya va monopoliyaga qarshi nazorat jarayonlarini yagona tizim sifatida ifodalovchi konseptual asoslangan model ishlab chiqilgan. Modelning konseptual asoslanganligi, avvalo, raqamli transformatsiya omillari va bozor muhiti omillarining o'zaro ta'sirini markaziy bo'g'in – yangi raqobat shakllari orqali bog'lab berishida namoyon bo'ladi. Ushbu yondashuv raqamli iqtisodiyotda raqobat an'anaviy narx va hajm mezonlaridan tashqariga chiqib, platformalar, ma'lumotlar va algoritmlar asosida shakllanishini ilmiy jihatdan asoslaydi.

Rasmda raqamli iqtisodiy mexanizmlar va monopoliyaga qarshi nazorat mexanizmlari parallel va o'zaro muvofiqlashtirilgan bloklar sifatida ifodalangan bo'lib, bu konseptual jihatdan muvozanatli yondashuvni aks ettiradi. Ya'ni, raqamli platformalar va algoritmik boshqaruv orqali iqtisodiy samaradorlik oshirilishi bilan bir vaqtda algoritmik diskriminatsiyani aniqlash, platforma ustunligini baholash va raqobatni cheklovchi xatti-harakatlarni nazorat qilish mexanizmlari ishga tushiriladi. Mazkur model ex-ante va ex-post tartibga solish g'oyalarini uyg'unlashtirgan zamonaviy antimonopol konsepsiyaga asoslanadi.

Shuningdek, modelning konseptual asoslanganligi institutsional blok orqali mustahkamlangan. Tartibga solish institutlari, raqamli regulyatorlar, antimonopol organlar va huquqiy baza barcha jarayonlarni birlashtirib, iqtisodiy, ijtimoiy va strategik natijalarga olib keladi. Natijalar blokida sog'lom raqobat muhiti, iste'molchilar huquqlarining himoyasi va barqaror xizmatlar bozori kabi ko'rsatkichlarning ajratib ko'rsatilishi modelning nazariy jihatdan puxta va amaliy jihatdan yo'naltirilganligini tasdiqlaydi. Umuman olganda, ushbu rasm raqamli iqtisodiyot sharoitida monopoliyaga qarshi siyosatni tizimli, ko'p darajali va ilmiy asoslangan konseptual model sifatida ifodalaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, xizmat ko'rsatish tarmoqlarida raqamli transformatsiya jarayonlari xizmatlar bozorining tarkibi, raqobat mexanizmlari va institutsional muhitini tubdan o'zgartirmoqda. Raqamli platformalar, algoritmik boshqaruv, Big Data va sun'iy intellekt texnologiyalarining joriy etilishi iqtisodiy samaradorlik va xizmatlar sifati oshishiga xizmat qilayotgan bo'lsa-da, ayni paytda bozor konsentratsiyasining kuchayishi, platformaviy ustunlik va raqamli monopoliyalarning shakllanishi kabi yangi iqtisodiy xavflarni yuzaga keltirmoqda.

3 Muallif tomonidan ishlab chiqilgan.

Ishlab chiqilgan integratsiyalashgan konseptual model raqamli transformatsiya va monopoliyaga qarshi nazorat jarayonlarining o'zaro bog'liqligini yagona tizim sifatida asoslab, raqobatning raqamli iqtisodiyot sharoitida an'anaviy narx va hajm mezonlaridan tashqariga chiqib, ma'lumotlar, platformalar va algoritmlar asosida shakllanishini ilmiy jihatdan ko'rsatdi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, raqamli xizmatlar bozorida raqobat muhitini ta'minlash faqat ex-post nazorat bilan cheklanib qolmasdan, ex-ante tartibga solish mexanizmlari bilan uyg'unlashtirilgan holda amalga oshirilishi zarur.

Shuningdek, institutsional muhitning hal qiluvchi roli aniqlanib, raqamli regulyatorlar, antimonopol organlar va huquqiy bazaning muvofiqlashtirilgan faoliyati sog'lom raqobatni ta'minlash, iste'molchilar huquqlarini himoya qilish hamda xizmatlar bozorining barqaror rivojlanishida muhim ahamiyatga ega ekanligi asoslandi. Shu munosabat bilan, raqamli xizmatlar bozorida platformaviy ustunlikka ega subyektlar faoliyatini oldindan baholash, algoritmik shaffoflikni ta'minlash va ma'lumotlardan foydalanish qoidalarini belgilash, shuningdek, antimonopol siyosatni bozor ulushi va narx ko'rsatkichlari bilan bir qatorda tarmoqli effektlar, ma'lumotlar konsentratsiyasi va algoritmik ustunlik indikatorlari asosida moslashtirish taklif etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Abdurasul o'g'li, M. I. Davlat boshqaruvida raqamli transformatsiyaning ta'siri va imkoniyatlari // SHOKH Journal. — 2025.
2. Djalilova, D. Competition policy for digital platforms: international practices and recommendations for Uzbekistan // BFA Journal. — 2025.
3. Evans, D. S., Tucker, C., Fels, A. (eds.). The evolution of antitrust in the digital era: Essays on competition policy. — Competition Policy International, 2020.
4. Haucap, J., Schmidt, I. Wettbewerbspolitik und Kartellrecht: Eine interdisziplinäre Einführung. — Berlin: Walter de Gruyter, 2013.
5. Karimova, D. K. O'zbekistonda raqobat muhitini shakllantirish va monopoliyaga qarshi kurashish // CyberLeninka Journal. — 2024.
6. Matos Rosa, M. Enforcement in digital markets // Journal of Antitrust Enforcement. — Oxford: Oxford University Press, 2024.
7. Thiemann, A., Gonzaga, P. Big Data: Bringing competition policy to the digital era. — Paris: OECD Publishing, 2016.
8. Xie, Y., Wu, D. How does competition policy affect enterprise digitization? Dual perspectives of digital commitment and digital innovation // Journal of Business Research. — 2024. — Vol. 178. — Article 114651. DOI: 10.1016/j.jbusres.2024.114651

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>